

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

Menneskehandel i Norge

Tove IR. Eriksen
Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

KOM
Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Disposisjon:

- Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel (KOM)
 - Hva er menneskehandel? (Juridisk rammeverk)
 - Omfang menneskehandel
 - Identifisering av mulig ofre for menneskehandel
-

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel - KOM

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel: *- "... permanent virkemiddel for bedre samordning mellom myndigheter og organisasjoner"*

(Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel 2011-2014)

Hovedoppgaver:

- Drifte tverretatlig og operativ samarbeidsgruppe
 - Annen nettverksdrifting
 - Veiledning og bistand i sakshåndtering
 - Informasjon og kompetanseheving gjennom seminarer, foredrag, veiledning osv
 - Rapporteringer, spesielt en årlig tilstandsrapport
 - Utvikle ulike verktøy
 - Dokumentere systemiske utfordringer, avklare ansvarforhold og søke langsiktige/permanente løsninger
-

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Regjeringen

Interdepartemental gruppe

Ledet av Justisdepartementet

Politidirektoratet

KOM

+

Politiets nasjonale kompetansegruppe mot menneskehandel

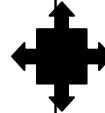

Tverretatlig samarbeidsgruppe

Politi – distrikt og særorgan
Påtalemyndigheten
UDI
Hdir
Bufdir
Audir
Arbeidstilsynet Oslo
TOT koordinatorene

Operativ samarbeidsgruppe

ROSA prosjektet	IOM
Advokatforeningen	Røde Kors
Pro sentret	LOSU
Kirkens Bymisjon	Redd Barna
Frelsesarmeen	
NAV Grünerløkka sosialtj.	
Asker barneverntj.este	
Hvalstad transittmotak	
Representant for verger	
Adora prosjektet	

Lokale samarb

↔ Lokalt samarb

↔ Lokalt samarb

Lokalt samarb

↔ Lokalt samarb

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

JURIDISK RAMMEVERK

Menneskehandel og menneskesmugling:

Menneskehandel:

- lovbrudd mot individet
- beskytte offeret
- økonomisk gevinst:
gjentakende utnytting
- samtykke ikke nødvendig
- forutsetter **ikke** ulovlig
grensepassering

Menneskesmugling:

- lovbrudd mot staten
 - beskytte statens suverenitet
 - økonomisk gevinst:
"engangsbeløp"
 - samtykke
 - forutsetter ulovlig
grensepassering
-

Det juridiske rammeverket:

- **Internasjonalt**

Palermo protokollen: protokoll for å forebygge, bekjempe og straffe handel med mennesker, særlig kvinner og barn. Supplerer de forente nasjoners konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet.

(Norge ratifiserte i 2003)

- **Regionalt**

Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel.

(Norge ratifiserte i 2008)

- **Nasjonalt**

Straffeloven § 224

(2003)

3 komponenter i definisjonen av menneskehandel:

Handlinger

Rekruttering
Transport
Overføring
Husing
Mottak av personer

+

Midler

Vold
Trusler
Misbruk av sårbar situasjon
Utilbørlig atferd

+

Formål

Prostitusjon, andre seksuelle formål
Tvangsarbeid, tvangstjeneste (tigging)
Krigstjeneste i fremmed land
Fjerning av organer

NB! Gjelder ikke barn!

Hva?

Hvordan?

Hvorfor?

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

OMFANG I NORGE

Utviklingen i antall identifiserte ofre:

Årstall	Mulige ofre for menneskehandel under oppfølging av etater og organisasjoner som har rapportert til KOM
2007	203
2008	256
2009	292
2010	319
2011	274

2011

274 personer

52 nasjonaliteter

191 kvinner

18 menn

32 jenter

33 gutter

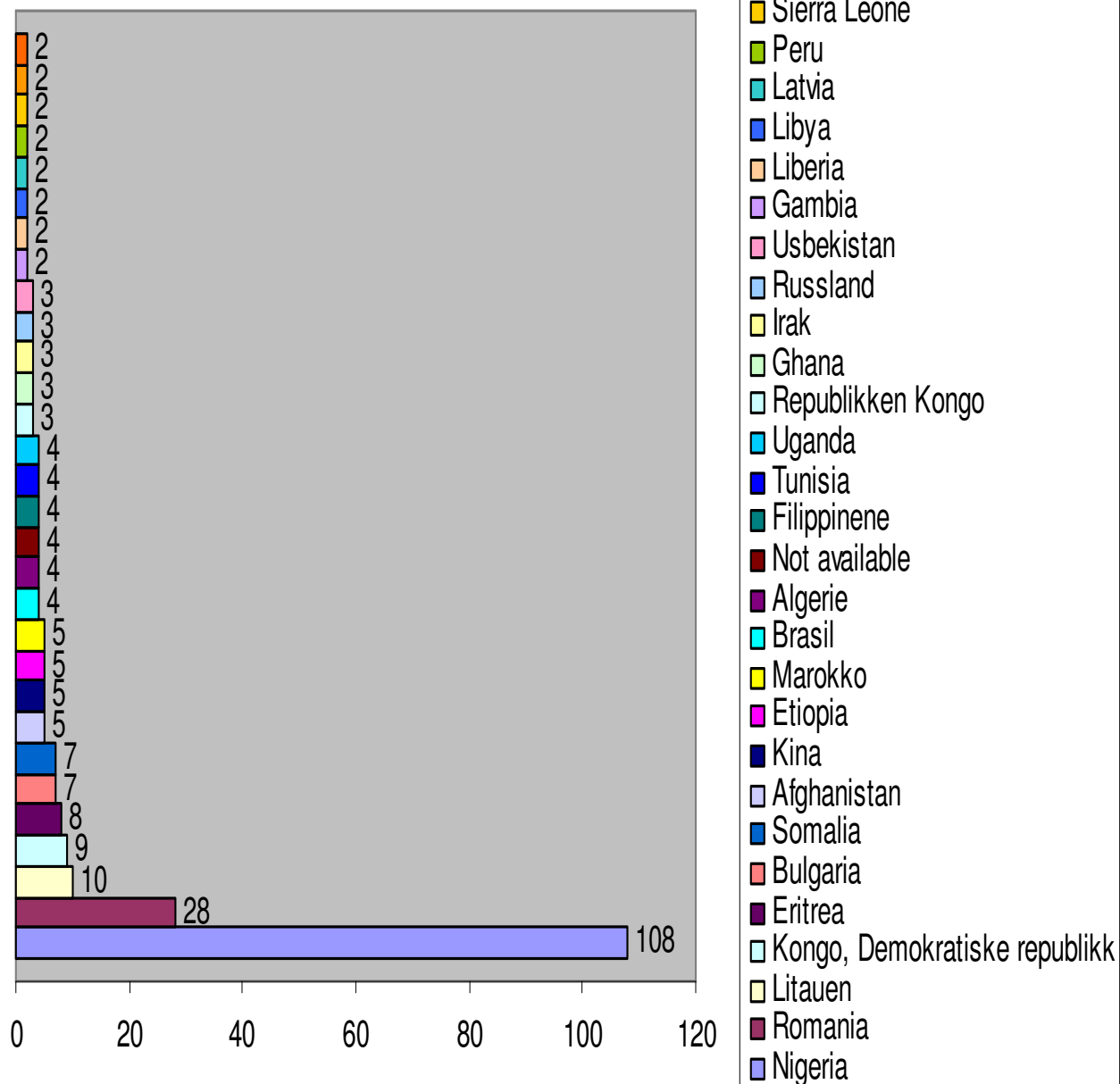
Seksuell utnytting 68 %

Tvangsarb/-tj. 25 %

Kombinasjon 2 %

Annet 6 %

Personer under oppfølging som mulig ofre i 2011 fordelt etter nasjonalitet

Utvikling 2007 – 2010, etter kjønn, alder og antatt utnyttning. NATIONAL POLICE DIRECTORATE

År	Jenter antatt under 18	Gutter antatt under 18	Kvinner over 18	Menn over 18	Tot.	Prostit. og andre sek. formål	Tvang- arb/tj. Tigging	Krigs- tjen.	Organ- handel	Uavkl. + Annet
2007	35 17%	19 9%	139 69%	10 5%	203 100%	162 80%	32 16%	0	0	9 4%
2008	49 19%	45 18%	146 57%	16 6%	256 100%	180 70%	71 28%	0	0	5 2%
2009	50 17%	19 7%	191 65%	32 11%	292 100%	198 68%	80 27%	1 0,5%	1 0,5%	12 4%
2010	19 6%	60 19%	198 62%	42 13%	319 100%	194 61%	112 35%	0	0	13 4%
2011	32 12%	33 12%	191 70%	18 6%	274 100%	187 68%	72 27%	2 0,7%	0	6+7 4,3%

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

IDENTIFISERINGSVERTØY

INFORMASJONSMATERIELL

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Identifiseringsverktøy:

Veileder – identifisering av mulige ofre for menneskehandel

1. Målgruppe for denne veilederen
2. Definisjoner
3. Formålet med å identifisere ofre for menneskehandel
4. Det norske systemet for identifisering og verifisering
5. Generelle indikatorer for ofre for menneskehandel
6. Hvordan identifisere ofre for menneskehandel
7. Hvor skal/kan du henviser for videre assistanse?

Hvem har ansvar for å identifisere mulige ofre?

Alle yrkesgrupper som gjennom sitt arbeid kan komme i kontakt med mennesker som man mistenker kan være i en situasjon der de blir utnyttet i menneskehandel.

Myndighetene er ansvarlig for å sørge for at særlig aktuelle yrkesgrupper får opplæring i identifisering av mulige ofre og hvem de kan henvise videre til.

Identifisering

- Personen selv
- Advokat
- Politiet
- Helsepersonell og sosialtjenesten
- Utlendingsmyndighetene
- Barnevernet
- Skole
- Arbeidsgivere
- Frivillige organisasjoner
- Med flere.....

= Rett til refleksjonsperiode, midlertidig bistand og beskyttelse inntil ev verifisering foreligger, rett til trygg retur

Verifisering

- Politi – Straffeloven
- Utlendingsdirektoratet – Utlendingsloven
- Barnevernet – Barnevernloven

= Rett til midlertidig arbeids- eller oppholdstillatelse/permanent opphold, bistand og beskyttelse, trygg retur, erstatning/oppreisning

Hvordan identifisere et offer?

- Bekymring
- Observasjoner
- Samtale

Gjennom samtalen(e) og/eller mellom samtale(e) og observasjonen(e):

- Informasjon til det mulige offeret
- Søk råd/veiledning
- Ev henvis til spesialist. **NB! Under 18 – meldeplikt til barnevernet**

PROSESS

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Informasjonsmaterieill til ofre:

**Til deg som har fått innvilget
refleksjonsperiode**

Mulige ofres rettigheter:

- Arbeids- og/eller oppholdstillatelse
 1. Refleksjonsperiode
 2. Midlertidig arbeids- og/eller oppholdstillatelse
 3. Permanent opphold
 - Juridisk bistand
 - Trygg og tilpasset bolig
 - Livsopphold
 - Nødvendig helsehjelp
 - Arbeidsrettede tiltak og/eller tilpassede aktiviteter
 - Trygg retur og reetablering i hjemland
 - **Mindreårige ofre har samme rettigheter som andre norske barn, uavhengig av oppholdsstatus**
-

Aktuelle utfordringer når gjelder bistand:

- **Fokus og hjelpetilbud til ofre for alle utnyttingsformer etter strl §224**
 - Få organisasjoner som jobber for å identifisere ofre for tvangsarbeid/tvangstjenester og organhandel
 - Få/ingen særskilt tilrettelagte tilbud til ofre for tvangsarbeid/tvangstjenester og organhandel
 - Få/ingen særskilt tilrettelagte tilbud til menn
 - Få særskilte tilrettelagte institusjonsplasser for barn (offentlige)

 - **“Nasjonal bistandsmodell”**
 - **behov for et enhetlig og forutsigbart sosial- og helsetilbud til ofre**
 - Skifter mellom refleksjon (kommunalt ansvar) og asyl (statlig ansvar) utfordrende
 - Bolig og penger til livsopphold
 - Helsehjelp
 - Aktivitetstilbud

 - **Krever godt tverretatlig/-faglig samarbeid**

 - **Behov for opplæring**
 - Profesjoner som for eksempel barnevern og verger
 - Geografisk, dvs fokus også utover storbyene

 - **Forankring og prioritering hos myndigheter og organisasjoner**
-

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

KOM

Koordineringsenheten for Ofre for Menneskehandel

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Takk for oppmerksomheten 😊

Tove.Eriksen@politiet.no

+47 23 36 42 26

